

עפ"ת 3292/05/23 - יניב ישראל נגד מדינת ישראל, פרקליטות מחוז חיפה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

עפ"ת 3292-05-23 ישראל נ' מדינת ישראל 17 יולי 2023

לפני: כבוד השופט אינאס סלאמה

המערער: יניב ישראל

ע"י ב"כ עוה"ד ראפת אסדי

נגד

משיבים: מדינת ישראל

ע"י פרקליטות מחוז חיפה

פסק דין

1. לפניי ערעור על החלטתו של בית משפט השלום לתעבורה בחדרה בהמ"ש 7580-03-23 מיום 20.3.2023 במסגרתה דחה בית משפט קמא את בקשתו של המערער להארכת המועד להישפט בגין הודעת תשלום קנס מס' 90524567303 (להלן גם: "הדו"ח"), אשר ייחסה למערער עבירה של נהיגה במהירות מופרזת מתאריך 9.7.2022.
2. בבקשה להארכת המועד שהגיש המערער לבית המשפט קמא נטען, כי לאחר שהמערער פנה לבא כוחו והנ"ל הגיש בשמו בקשה להישפט "במועד", התקבלה תשובת מפנ"א לפיה הדו"ח שולם. הסנגור פנה למערער והסתבר כי הנ"ל סבר "שבכל מקרה קיימת חובה לשלם את הדו"ח ועשה כן" ובמקביל פנה לבא כוחו על מנת שיגיש בקשה להישפט בשמו. נטען, כי המערער בתמימותו לא הבין את משמעות התשלום, וכי אם בקשתו תידחה ייגרם לו "עיוות דין חמור", שעה שהוא כופר בביצוע העבירה.
3. בהחלטתו, כאמור, דחה בית המשפט קמא את הבקשה, תוך שקבע כי שעה שהדו"ח שולם, מוחזק המערער כמי שהודה והורשע בביצוע העבירה ונשא את עונשו ביניה. המערער לא הראה שקיימים טעמים מיוחדים ונימוקים חריגים המצדיקים להיעתר לבקשתו. אין בטענה כי התשלום בוצע "בטעות כנה ותמימה" כדי להקים "עילה למתן ארכה להישפט, ובית המשפט אינו מחויב לברר את נסיבות תשלום הדו"ח". עוד נקבע, כי הבקשה אינה מעלה נימוקים ממשיים לעיוות דין, שכן כפירתו של המערער כשלעצמה אין בה "כדי להצביע על עיוות דין או על נימוק מיוחד אשר מצדיק כשלעצמו את הארכת המועד להישפט".
4. המערער מאן להשלים עם החלטת בית המשפט קמא. בהודעת הערעור חזר על טענותיו כפי שנטענו לפני בית המשפט קמא, לפיהן, סבר כי עליו בכל מקרה לשלם את הדו"ח ובמקביל להגיש בקשה להישפט, זאת מבלי להבין את משמעות התשלום. עוד נטען כי דחיית הבקשה תגרום למערער עיוות דין, זאת נוכח כפירתו בביצוע העבירה הנטענת, שכן "המערער טען כי לא נסע במהירות המיוחסת לו".

בדיון לפניי חזר ב"כ המערער על נימוקי הערעור. לטענתו, "המערער שילם את הדו"ח ובאותו הזמן ניגש לעורך דין וביקש להישפט. יש תצהיר שאומר שזו טעות תמימה וכנה, שאומר אני שילמתי והגשתי בקשה להישפט". עוד טען הסנגור, כי "כשניגש למשרדנו אמר ששילם את הדו"ח ולכן הוכן תצהיר. הגשנו בקשה להישפט למשטרה במסגרת הזמן. בגלל זה השגיאה של בית משפט קמא. השופטת קמא לא הייתה ערה לכך כי הוגשה בקשה להישפט בזמן".

5. ב"כ המשיבה התנגדה לערעור וציינה, כי בניגוד לנטען, בית המשפט קמא כן היה מודע לכך כי הבקשה להישפט הוגשה בזמן ואף התייחס לכך "באותיות קידוש לבנה". המשיבה התייחסה לטענת הסנגור לפיה במקרים רבים אחרים הפרקליטות עצמה הסכימה להארכת מועד בנסיבות דומות, וציינה כי אין היא יודעת באילו מקרים מדובר, וכי "צריך מקרים או נסיבות חריגות לקבל בקשה כזו", לאחר שהקנס שולם. לדידה, פנייה לעורך דין באותו יום זו אינה נסיבה חריגה, שכן המשמעות היא כי לאחר התשלום "ירוצו פה בקשות לעורכי דין לאחר תשלום קנסות". היא הוסיפה, "מעבר לכך - איפה עיוות הדין? איפה הנסיבות החריגות? כל אחד שיבוא ויגש לעורך דין לבוא ולטעון זאת? פסיקת בית משפט עליון מאוד ברורה".

דין והכרעה

6. לאחר שנתתי דעתי להודעת הערעור על נספחיה ולטענות הצדדים לפניי, כמו גם להודעה הנוספת של המערער בדבר "השלמת טיעונים והפנייה לפסיקה נוספת", ולאחר שאף עיינתי בתיק של בית המשפט קמא - נחה דעתי כי דין הערעור להידחות.

7. בהתאם לסעיף 229(ח) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "**החסד"פ**"), עם תשלום הקנס רואים את מקבל ההודעה (הודעת תשלום קנס), "כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו".

8. בפסיקה נקבע, כי הארכת המועד להישפט בנסיבות מעין אלו, אפשרית **במקרים מיוחדים ובנסיבות חריגות ביותר**. בכגון דא, לא שוכנעתי כי המקרה דנן נמנה עם אותם מקרים המצדיקים הארכת המועד להישפט חרף תשלום הקנס.

9. הדו"ח בענייננו הינו דו"ח שהוסב על שמו של המערער לאחר שקודם לכן הוא הונפק לבעלים של הרכב, חברת אלבר. לאחר ההסבה בעקבות פנייה של הבעלים, ולאחר שמעבידו של המערער הודיעה כי הוא החזיק ברכב, הוסב הדו"ח על שמו. הודעת תשלום קנס נשלחה על שמו של המערער והוא **קיבל את ההודעה ושילם את הקנס. משמעות תשלום הקנס היא ברורה ואינה מסויגת**. בנסיבות אלה, אין בפנייה במקביל למפנ"א **בבקשה להישפט** כדי לאיין את עיקרון סופיות הדיון ואת המשמעות המשפטית של תשלום הדו"ח.

10. ודוק, **עם תשלום הקנס** מאבד הנהג למעשה את זכותו שבדין לפנות בבקשה להישפט **בתוך 90 הימים** ונחסמת דרכו לפנייה כאמור. זאת, גם אם הפנייה למפנ"א נעשית ימים ספורים לאחר התשלום, כפי שקרה בענייננו. שכן, "בקשה להישפט היא דרך פעולה חלופית לתשלום הקנס ... ומגבלת הזמנים המאפשרת להגיש בקשה להישפט בתוך 90 הימים לפי **סעיף 229(א)(2) לחסד"פ**, איננה חלה עוד בענייננו. היינו: מששילם אדם את הקנס, יחול לגביו ההסדר הקבוע **בסעיף 229(ח)**, ובקשות לביטול הקנס על ידי התובע או בקשות להישפט כרוכות בשיקול דעת ויתקבלו רק אם יעמוד המבקש בתנאים שאליהם מפנה הסעיף" (רע"פ 641/19 **מילר נ' מדינת ישראל**, פסקה 6 (10.4.2019)).

11. סעיף 230 לחסד"פ, אשר מעגן את סמכותו של בית המשפט להאריך את המועד להישפט, מונה שני מצבים בהם רשאי בית המשפט לקיים את המשפט: הראשון - אם שוכנע שהבקשה לא הוגשה במועד בשל סיבות שלא היו תלויות במבקש ושנעו ממנו להגישה במועד, והיא הוגשה מיד לאחר שהוסרה המניעה (כאמור בסעיף 229(ה) לחסד"פ); השני - "מנימוקים מיוחדים אחרים" שיפרט בית המשפט בהחלטתו. הכוונה ככלל למצבים בהם הדבר נדרש לצורך מניעת עיוות דין, היה ולא יוארך המועד.

כאשר עסקינן בקנס ששולם, שמשמעותו כאמור **הרשעה ונשיאה בעונש**, ניתנת חשיבות רבה **לעיקרון סופיות הדין ויעילות ההליך השיפוטי** (ראו רע"פ 2096/07 **כוכבי נ' מדינת ישראל** (1.5.2007)). מכאן, שעל מקבל הדו"ח לשכנע, כי לא פנה למשטרה (למפנ"א) טרם תשלום הדו"ח בשל סיבות שלא היו תלויות בו. בכגון דא, טענה כי התשלום בוצע עובר לפנייה למפנ"א מאחר והנהג סבר "שיש חובה לעשות כן", אין בה כדי לענות על ההגדרה הנ"ל.

12. כאשר אין חולק כי הדו"ח התקבל על ידי הנהג שביצע את העבירה, כבענייננו, וכי התשלום בוצע על ידו במועד טרם פנייתו לסנגור, והוא אף לא דיווח על כך לבא כוחו עת פנה אליו לראשונה, אין להסכים עם מצב שבו בכל פעם בה תהיה פנייה למפנ"א "בזמן" (הכוונה לתשעים הימים), המשמעות האוטומטית תהיה מחילה על התשלום ועל משמעויותיו המשפטיות והארכה של המועד להישפט. כאמור, עם התשלום, נכנסת לתמונה מערכת שיקולים שונה לחלוטין, שהפנייה למפנ"א בפרק הזמן של 90 הימים, אין לה את מעמד הבכורה בה.

לא זו אף זו, בענייננו, התצהיר בו ניסה המערער להסביר כי הדו"ח שולם מאחר וסבר שחלה עליו חובה לעשות כן, הוכן כשבועיים ימים לאחר הפנייה למפנ"א, בעקבות דחיית הבקשה להישפט. גם בהמנעותו של המערער מלגלות לבא כוחו את כל התמונה, קרי - כי הדו"ח שולם, יש כדי לפעול לחובתו. ואם לא די בכך, הרי לתגובת המשטרה בבית המשפט קמא, צורפה הפנייה הממוחשבת שהגיש המערער למפנ"א, בה צוין כי המטרה הינה "בקשה לביטול דו"ח", תוך שצוין כי ברצון המערער לבטל את הדו"ח ששילם וכי עורך דינו מטפל בתיק הזה. אלא שהעילות לביטול דו"ח אשר מפורטות בסעיף 229(ג) לחסד"פ, אינן מתקיימות כאן, על כל המשתמע מכך.

13. גם הטענה לפיה יגרם למערער "עיוות דין חמור" דינה להידחות וזאת אף על הסף. מדובר בטענה בעלמא, וכאשר אין די בשלב זה, לאחר תשלום הדו"ח - משמע לאחר שהנהג הודה בעבירה, הורשע ונשא את עונשו - לטעון כי **הוא כופר בביצוע העבירה, הא ותו לא**.

אם נאפשר זאת, כדבר שבשגרה, המשמעות תהיה שיבוש לוחות הזמנים שקבע המחוקק, וביטול הקביעה המשפטית לגבי משמעויות התשלום, ולכך לא יהיה סוף.

כפי שציינתי לא פעם, לאחר תשלום הדו"ח נדרשים טעמים מיוחדים ונסיבות חריגות על מנת לאפשר פתיחת שערי בית המשפט מחדש בפני הנהג, ולא שוכנעתי כי בעניינו של המערער מתקיימים טעמים או נסיבות כגון דא. ויודגש שוב, כי פנייה למפנ"א בבקשה להישפט בתוך "המועד החוקי" אינה כשלעצמה נסיבה חריגה או טעם מיוחד. כך במיוחד אם בצידה כפירה כללית בעלמא ללא ביסוס.

14. השורה התחתונה מכל האמור, **היא שדין הערעור להידחות**.

מזכירות בית המשפט תשלח עותק פסק דין זה לצדדים, כמקובל.

ניתן היום, כ"ח תמוז תשפ"ג, 17 יולי 2023, בהעדר הצדדים
(בהסכמה).